

LAAKSONEN, ANNA: Multippelin myelooman hoitotulokset Tyksissä vuosina 2000–2010

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 27 sivua
Sisätautioppi
maaliskuu 2016

Multippeli myelooma on pahanlaatuinen plasmassoluista lähtöisin oleva tauti, jonka aiheuttavat luuytimen monoklonaaliset plasmassolukloonit ja niiden jakautuminen. Se on toiseksi yleisin pahanlaatuinen veritauti, ja siihen sairastuu Suomessa vuosittain noin 300 henkilöä.

Myelooman hoitoon on tullut uusia lääkkeitä 2000-luvun alussa, kuten immunomodulaattorit talidomidi ja lenalidomidi ja proteosomin estäjä bortetsomibi. Näitä lääkkeitä on käytetty myös Tyksin myeloomapotilaiden hoidossa. Oman tutkimukseni on tarkoitus selvittää Tyksissä vuosina 2000–2010 eri tavoin hoidettujen myeloomapotilaiden hoitovasteet sekä hoitojen vaikutukset elinaikaan.

Potilaat valikoitiin mukaan tutkimukseen hakemalla diagnoosinumeron C90.0 multippeli myelooma perusteella potilaiden tiedot Tyksin potilastietojärjestelmästä. Näiden potilaiden tietoja sairauden alkamisen ajankohdasta sekä potilaan saamat hoidot ja niiden vasteet tallennettiin Suomen Hematologisen Rekisterin tietokantaan. Suostumus tutkimuksen tekemiseen pyydettiin elossa olevilta potilailta kirjallisesti. Tutkimus on hyväksytty Tyksin tutkimuslautakunnassa ja Tyksin eettisessä neuvottelukunnassa.

Elinaika-analyysit tehtiin käyttämällä Kaplan-Meier menetelmiä. Lääkkeiden eroja analysoitiin käyttämällä khiin neliö-testiä. Tulosten osittaminen tehtiin eri hoitolinjojen ja vasteiden tyyppin mukaan. Univariaatti regressioanalyysillä selvitettiin potilaiden taustatekijöiden vaikutusta kokonaiselinaikaan.

Aineiston kaikkien potilaiden kokonaiselinaika (overall survival, OS) oli 4.4 vuotta. Vain vanhoja lääkkeitä saaneilla OS oli 2.2 vuotta, uusia lääkkeitä ja autologisen kantasolunsiirron saaneilla se oli 7.1 vuotta. OS oli merkitsevästi pidempi jälkimmäisessä ryhmässä ($p < 0.001$). Samansuuntainen ero eri hoitojen välillä todettiin myös ajassa, joka kului hoidon päättymisestä seuraavan hoidon alkuun ensimmäisessä ja toisessa hoitolinjassa.

Verrattaessa omia tuloksiamme kansainvälisiin tutkimustuloksiin ne ovat hyvinkin samankaltaiset. Turkulaiset potilaat saavat yhtä tehokasta hoitoa kuin myeloomapotilaat saavat muualla maailmassa. Omien tuloksiamme tulkintaa liittyy kuitenkin valintaharhaa liittyen tutkimusaineiston keräämiseen ja siksi kokonaiselinaikakäyriä tulkittaessa täytyy olla kriittinen.

Avainsanat: multippeli myelooma, proteosomin estäjät, immunomodulaattorit